

***Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu
rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím
za rok 2023 a návrh na jeho aktualizáciu***

V Slovenskej republike bol vypracovaný *Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020*, ktorý bol aktualizovaný a vyhodnocovaný každé 2 roky (uvedené dokumenty sú uverejnené na webovej stránke MPSVR SR: [Hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím](https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim) (<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim>)).

Uznesením vlády SR č. 109 dňa 24. februára 2021 bol schválený *Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030*. V zmysle uznesenia vláda SR uložila členom vlády zabezpečiť plnenie úloh vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 v rámci schválených limitov výdavkov príslušnej rozpočtovej kapitoly *do 31. decembra 2030*. Materiál bol tvorený ako otvorený dokument s aktualizáciou a vyhodnocovaním *každý rok*.

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2021 a návrh na jeho aktualizáciu bola schválená vládou SR dňa 5. októbra 2022 (uznesenie vlády SR 610/2022). Prílohu dokumentu tvorí prvá súhrnná správa, pričom dokumentuje plnenie úloh v roku 2021.

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2022 a návrh na jeho aktualizáciu bola schválená vládou SR dňa 13. novembra 2023 (uznesenie vlády SR 595/2023). Materiál dokumentuje plnenie úloh v roku 2022 a sú v ňom zahrnuté nové oblasti, nové opatrenia ako aj aktualizácia niektorých úloh.

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2023 a návrh na jeho aktualizáciu bola vypracovaná na základe uznesenia vlády SR č. 595/2023, v zmysle ktorého majú členovia vlády predložiť Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR odpočet plnenia úloh vyplývajúcich zo Správy o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2022 s návrhom na jej aktualizáciu na ďalšie obdobie s termínom do 31. marca 2024. Zároveň má Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR povinnosť predložiť na rokovanie vlády SR Správu o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za rok 2023 a návrh na jeho aktualizáciu do 30. septembra 2024. Dokumentuje plnenie úloh v roku 2023 a sú v ňom zahrnuté nové oblasti, nové opatrenia ako aj aktualizácia niektorých úloh.

Dokument bol pripravovaný za účasti viacerých odborníkov z rôznych oblastí tak, aby bolo pokryté nielen široké spektrum jednotlivých oblastí, ale zároveň, aby bola zabezpečená aj prepojenosť a kompatibilita všetkých opatrení a úloh. Cieľom je vytvoriť optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Na jeho tvorbe sa podieľali zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, ostatných orgánov verejnej správy a podľa čl. 4 ods. 3 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.

Oblasti implementácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

1. Rovnosť a nediskriminácia (čl. 5)

Všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona a mali by mať nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie. V SR je diskriminácia na základe zdravotného postihnutia zakázaná a osoby so zdravotným postihnutím majú zaručenú rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov.

Pri predchádzaní diskriminácie sa do roku 2030 prijmu nasledujúce opatrenia:

1.1 prijať novelu antidiskriminačného zákona tak, aby obsahovala primerané úpravy vo všetkých oblastiach života osôb so zdravotným postihnutím v súlade s odporúčaniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím

- MS SR *do roku 2024* vypracuje návrh novely antidiskriminačného zákona, ktorý bude obsahovať definíciu diskriminácie na základe zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach života, definíciu primeraných úprav, definíciu viacnásobnej diskriminácie a neposkytnutie primeraných úprav ako diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia – **čiastočne splnené**

1.2 prijať koncepčné zmeny rodinného práva v rámci rekodifikácie občianskeho práva

- MS SR *do roku 2024* predloží nový zákon o rodine do legislatívneho procesu, v ktorom ustanoví, že rodič s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony nebude automaticky vylúčený z výkonu rodičovských práv a povinností, ale bude obmedzený vo výkone týchto práv len v tom rozsahu, v ktorom má sám obmedzenú spôsobilosť na právne úkony - **splnené**

2. Prístupnosť (čl. 9)

S cieľom umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života, SR prijme príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím, na rovnakom základe s ostatnými, prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii,

vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach.

2.1 zvýšiť prístupnosť dopravných prostriedkov a dopravnej infraštruktúry

- MD SR *do roku 2024* zmapuje stav bariérových a bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy
- MD SR *do roku 2024* zmapuje prístupnosť dopravných stavieb
- MD SR bude *priebežne* systematicky zvyšovať počet bezbariérových vozidiel železničnej dopravy
- MD SR bude *priebežne* systematicky zvyšovať prístupnosť železničných staníc a zastávok a letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a v spolupráci s vyššími územnými celkami, obcami a vlastníkami autobusových staníc prístupnosť autobusových staníc a zastávok
- MD SR bude v spolupráci s ostatnými objednávatelmi verejnej osobnej dopravy (vyššie územné celky, obce) *každoročne* zverejňovať podiel prístupných vozidiel verejnej dopravy na celkovom počte vozidiel verejnej dopravy, podiel prístupných dopravných stavieb

Aktualizácia opatrenia

- VÚC v spolupráci s obcami (ako objednávatelia regionálnej a mestskej dopravy a prevádzkovatelia regionálnej a mestskej dopravy) *v roku 2026 a s aktualizáciou v roku 2028* zmapuje počet bezbariérových vozidiel regionálnej a mestskej dopravy a ich podiel na celkovom počte vozidiel s členením na autobusy, električky a trolejbusy a nástupných stanovišť
- MD SR *v roku 2026 a s aktualizáciou v roku 2028* zmapuje stav prístupných železničných vozňov, lodnej a leteckej dopravy a nástupných stanovišť

2.2 inštalovať digitálne informačné tabule s hlasovým oznamovaním na dožiadanie (napr. kombinácia digitálnej tabule a akustického hlásiča) pre nevidiacich na zástavky železničnej a vodnej dopravy v každom meste a do budov železničných staníc, letísk a osobných prístavov

- MD SR *do roku 2024* zmapuje umiestnenie digitálnych informačných tabúl na zástavkách železničnej a vodnej dopravy a budovách letísk ako aj v budovách železničných staníc, letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a osobných prístavov, vrátane informačných bariér pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania
- MD SR bude *priebežne* systematicky inštalovať digitálne informačné tabule na zástavky železničnej, terminálov a prístavov, v prípade železničnej dopravy prioritne na vybrané zástavky určené podľa významu danej zástavky z pohľadu obratu cestujúcich za 24 hodín, počtu liniek (spojov) prechádzajúcich danou zástavkou, prípadne z hľadiska prestupných väzieb a do budov železničných staníc, letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a osobných

prístavov, vrátane inštalácie hlasového oznamovania na dožiadanie, popisov v Braillovom písme, reliéfnej grafike a vo zväčšenej čiernotlačí

Aktualizácia opatrenia

2.2 inštalovať digitálne informačné tabule s hlasovým oznamovaním na dožiadanie (napr. kombinácia digitálnej tabule a akustického hlásiča) na zástavkách verejnej osobnej dopravy

- VÚC v spolupráci s obcami (ako objednávateľa regionálnej a mestskej dopravy a prevádzkovateľa regionálnej a mestskej dopravy) v roku 2026 a s aktualizáciou v roku 2028 zmapuje umiestnenie digitálnych informačných tabúl na zástavkách regionálnej a mestskej dopravy s členením na autobusy, električky a trolejbusy a nástupných stanovišť
- MD SR v roku 2026 a s aktualizáciou v roku 2028 zmapuje umiestnenie digitálnych informačných tabúl na zástavkách železničnej a vodnej dopravy a budovách letísk ako aj v budovách železničných staníc, letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami a osobných prístavov, vrátane informačných bariér pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania

2.3 vydávať a sprístupňovať periodické a neperiodické publikácie a ďalšie dokumenty pre osoby so zrakovým postihnutím a pre osoby s inými poruchami čítania

- MK SR bude *priebežne* aktívne podporovať vydávanie a sprístupňovanie periodických a neperiodických publikácií a ďalších dokumentov pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s inými poruchami čítania prostredníctvom aktivít Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
- MK SR bude *priebežne* aktívne podporovať činnosť Slovenskej autority pre Braillovo písmo
- MK SR bude *priebežne* podporovať sprístupňovanie digitalizovaných textov učebníc a ďalších monografií z fondu Slovenskej národnej knižnice v Martine a Centra vedecko-technických informácií SR v Bratislave prostredníctvom digitálnej knižnice Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
- MK SR prostredníctvom Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči bude *každoročne* zverejňovať počet vydaných publikácií pre osoby so zrakovým postihnutím, počet publikácií určených pre všeobecnú verejnosť sprístupnených osobám so zrakovým postihnutím, počet zdigitalizovaných textov učebníc a ďalších monografií

2.4 vydávať a sprístupňovať digitalizované učebnice a ďalšie monografie vo formátoch prístupných osobám so zdravotným postihnutím

- MK SR v spolupráci s MŠVVM SR do roku 2024 sprístupní digitalizované učebnice z edičného portálu (<https://edicnyportal.iedu.sk/>) Ministerstva

školy, vedy, výskumu a mládeže Slovenskej republiky a sprístupnenie monografií z fondu Slovenskej národnej knižnice v Martine prostredníctvom digitálnej knižnice Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

2.5 zabezpečiť prístupné informačné systémy verejnej správy a prístupné e-služby poskytované verejnosti

- MIRRI SR *od roku 2023* uskutoční každoročný monitoring prístupnosti webových sídiel a mobilných aplikácií v oblasti verejnej správy
- MIRRI SR bude *od roku 2023* každoročne zvyšovať povedomie v oblasti prístupnosti webových sídiel a mobilných aplikácií pre subjekty verejného sektora, fyzické a právnické osoby, ktoré prejavia záujem o zvyšovanie povedomia v tejto oblasti

2.6 zabezpečiť transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb

- MPSVR SR *do roku 2022* transponuje smernicu 2019/882 do národnej legislatívy – **splnené**
- MPSVR SR *do roku 2023* pripraví návrh nariadení vlády SR, ktorými sa zabezpečí implementácia zákona č. 351/2022 Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov – **splnené**

Nová úloha

- MPSVR SR bude *do roku 2025* pokračovať v transpozícii odporúčaní smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb

Nová úloha

- MPSVR SR v spolupráci s MVO bude *do roku 2026* zvyšovať povedomie odbornej a laickej verejnosti o legislatívnych opatreniach na zabezpečenie prístupnosti tovarov a služieb

2.7 zabezpečiť uplatňovanie horizontálnej základnej podmienky Implementácia a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCPRD) v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES v novom PO 2021-2027

- MPSVR SR *priebežne do roku 2027* bude posudzovať investičné projekty a ich súlad s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečenie prístupnosti v súlade s jeho článkom 9

2.8 vytvoriť koncepciu bezpečnosti a vhodnosti výstavby a jednotnej technickej politiky určením všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, vrátane požiadaviek na bezbariérové užívanie stavieb

- ÚPÚPaV SR v roku 2023 prizve do pracovnej skupiny pre prípravu vyhlášky o bezbariérovom užívaní stavieb predstaviteľov organizácií osôb so zdravotným postihnutím, ktoré nominuje SFOZP - **splnené**
- ÚPÚPaV SR do roku 2024 zabezpečí prostredníctvom legislatívnej úpravy všeobecné technické požiadavky na výstavbu, ktoré budú zamerané na tvorbu bezbariérového prostredia

Aktualizácia opatrenia

- MD SR v spolupráci s ÚPÚPaV SR do roku 2025 zabezpečí prostredníctvom legislatívnej úpravy všeobecné technické požiadavky na výstavbu, ktoré budú zamerané na tvorbu bezbariérového prostredia

2.9 zabezpečiť zvyšovanie povedomia v oblasti verejného obstarávania

- ÚVO od roku 2024 zabezpečí edukáciu verejných obstarávateľov a obstarávateľov v oblasti implementácie sociálneho hľadiska vo verejnom obstarávaní

Nové opatrenie

2.10 zabezpečiť zber, analýzu a využívanie údajov o prístupnosti cestovného ruchu pre návštevníkov so zdravotným postihnutím (dostupnom/bezbariérovom cestovnom ruchu) a o prístupnosti športu pre návštevníkov so zdravotným postihnutím (dostupnom/bezbariérovom športe)

- MCRaŠ SR v roku 2025 zahrnie údaje o prístupnosti služieb cestovného ruchu pre návštevníkov so zdravotným postihnutím do metodiky a tvorby systému manažmentu dát o cestovnom ruchu (údajov o atraktivitách, službách, bodoch záujmu, vrátane s tým súvisiacej infraštruktúry v cestovnom ruchu) s dôrazom na možnosti využívania týchto dát pre strategické plánovanie a rozhodovanie organizácií cestovného ruchu a iných zainteresovaných strán v rozvoji cestovného ruchu v slovenských destináciách. V spolupráci s partnermi v území navrhne udržateľný spôsob (formu) monitoringu aktuálneho stavu prístupnosti atraktivít (infraštruktúry cestovného ruchu) s dôrazom na zavádzanie konkrétnych debarierizačných prvkov (najmä projektov financovaných z verejných zdrojov vrátane projektov v príprave a implementácii). Spracovaná analýza bude východiskom pre komunikáciu MCRaŠ SR s Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvom Slovenskej republiky pri tvorbe a pripomienkovaní návrhov medzinárodných noriem Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu týkajúcich sa bezbariérových služieb cestovného ruchu a

návrhu opatrení na národnej úrovni do roku 2030 a neskôr v nadväznosti na Stratégiu Európskej únie pre udržateľný cestovný ruch a iné

- MCRaŠ SR v roku 2025 zahrnie údaje o prístupnosti športových podujatí a športovísk pre návštevníkov so zdravotným postihnutím do analýzy s dôrazom na možnosti využívania týchto dát pre strategické plánovanie a rozhodovanie športových organizácií a iných zainteresovaných strán v rozvoji športových podujatí a športovísk. V spolupráci s partnermi navrhne udržateľný spôsob (formu) monitoringu aktuálneho stavu prístupnosti (športových podujatí a športovísk) s dôrazom na zavádzanie konkrétnych debarierizačných prvkov (najmä projektov financovaných z verejných zdrojov vrátane projektov v príprave a implementácii). Spracovaná analýza bude východiskom pre komunikáciu MCRaŠ SR pri vývoji noriem pre skvalitnenie života osôb so zdravotným postihnutím

2.11 vytvárať podmienky pre zavádzanie komplexných riešení pre dostupný/bezbariérový cestovný ruch

- MCRaŠ SR v roku 2025 navrhne plán pilotných aktivít zameraných na realizáciu odporúčaní Stratégie Európskej únie pre udržateľný cestovný ruch v oblasti zabezpečenia dostupnosti služieb cestovného ruchu pre návštevníkov so zdravotným postihnutím a iných znevýhodnených a zraniteľných skupín, ktorý bude zahŕňať osvetové aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia o potrebách a požiadavkách na zabezpečenie dostupného cestovného ruchu, zdieľanie príkladov dobrej praxe pri zavádzaní debarierizačných prvkov a iných opatrení v rôznych oblastiach tvorby ponuky v cestovnom ruchu (vrátane sprístupňovania trás a inej verejnosti prístupnej infraštruktúry v cestovnom ruchu pre znevýhodnené skupiny a i.). Plán aktivít bude navrhnutý so zapojením vzdelávacích inštitúcií (vrátane univerzít), organizácií cestovného ruchu, občianskych združení a i. Výstupy zo zrealizovaných aktivít budú východiskom pre komunikáciu MCRaŠ SR pri vývoji noriem Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu týkajúcich sa bezbariérových služieb cestovného ruchu a návrhu opatrení na národnej úrovni do roku 2030 a neskôr v nadväznosti na Stratégiu Európskej únie pre udržateľný cestovný ruch a iné

3. Rizikové a humanitárne situácie (čl. 11)

SR prijme všetky nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách, vrátane ozbrojených konfliktov, núdzových humanitárnych situácií a živelných pohrôm.

3.1 zabezpečiť alternatívny prístup k službám čísla tiesňového volania 112 a k informáciám o ohrození

- MV SR do roku 2022 zavedie mobilnú aplikáciu alebo ekvivalentný nástroj pre prístup k tiesňovým službám a zasielanie varovných správ prispôbených špecifickým potrebám osôb so zdravotným postihnutím s dôrazom na osoby so sluchovým postihnutím - **splnené**

3.2 zmapovať potreby cudzincov so zdravotným postihnutím a prijať potrebné opatrenia v súvislosti s konfliktom na UA

- MV SR *do 31.12.2022* zmapuje situáciu cudzincov, ktorí prišli na Slovensko z dôvodu prebiehajúceho konfliktu na UA v súvislosti s výskytom zdravotného postihnutia (prevalencia ZP) – **splnené**

Nová úloha

- MPSVR SR *bude naďalej* poskytovať humanitárnu pomoc pre osoby so zdravotným postihnutím s dočasným útočiskom z Ukrajiny

3.3 zabezpečiť informovanosť, vzdelávanie zamestnancov pracujúcich v záchranných zložkách (Policajný zbor, Hasičský a záchranný zbor, ozbrojené sily Slovenskej republiky a iné) ako komunikovať a zachádzať s osobami so zdravotným postihnutím pri zabezpečení ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách

- MV SR v spolupráci s MZ SR a MO SR bude *priebežne* podporovať vzdelávacie a informačné podujatia zamestnancom pracujúcich v záchranných zložkách o spôsoboch komunikácie a zaobchádzania s osobami so zdravotným postihnutím v núdzových situáciách

3.4 zaviesť evidenciu osôb so špecifickými potrebami pre prípady krízových situácií a mimoriadnej udalosti

- MV SR *v roku 2023* vytvorí pracovnú skupinu za účasti zástupcov reprezentatívnych organizácií

3.5 novela zákona, pre potreby evidencie osôb so špecifickými potrebami pre prípady krízových situácií a mimoriadnej udalosti

- MV SR *v roku 2024* pripraví a legislatívne zavedie systém evidencie osôb so špecifickými potrebami pre prípady krízových situácií a mimoriadnej udalosti

4. Prístup k spravodlivosti (čl. 13)

SR osobám so zdravotným postihnutím zabezpečí účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými, a to aj poskytnutím procesných a veku primeraných úprav s cieľom uľahčiť im účinné plnenie ich úlohy priamych a nepriamych účastníkov, vrátane úlohy svedkov, vo všetkých súdnych konaniach, a to aj vo fáze vyšetrovania a predbežného konania.

4.1 vyriešiť problematiku opatrovníctva dospelých v Slovenskej republike a zaviesť inštitút podporovaného rozhodovania do právneho poriadku v SR

- MS SR *do roku 2024* predloží na rokovanie vlády SR návrh novej právnej úpravy (v paragrafovom znení)

Aktualizácia opatrenia

- MS SR *4. štvrťroku 2026* predloží na rokovanie vlády SR návrh novej právnej úpravy (v paragrafovom znení)

4.2 spracovať analýzu inštitútu podporovaného rozhodovania

- MPSVR SR v spolupráci s IVPR vypracuje *v roku 2022* analýzu inštitútu podporovaného rozhodovania – **splnené**

Nové opatrenie

4.3 analyzovať vykonávaciu právnu úpravu ochranných liečení a uviesť ju do súladu s aktuálnou úpravou v Trestnom zákone

- MS SR *v 1 štvrťroku 2025* uskutoční analýzu a právnu úpravu ochranných liečení

Nové opatrenie

4.4 v rámci rekodifikácie Občianskeho zákonníka komplexne riešiť majetkové vzťahy osôb so zdravotným postihnutím

- MS SR *v 4. štvrťroku 2026* komplexne vyrieši majetkové vzťahy osôb so zdravotným postihnutím

5. Nezavislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti (čl. 19)

SR uznáva rovnaké práva všetkých osôb so zdravotným postihnutím žiť v spoločenstve s rovnakými možnosťami a voľbami ako majú ostatní, SR zabezpečí účinné a primerané opatrenia, ktoré umožnia plné užívanie tohto práva osobami so zdravotným postihnutím a ich plné začlenenie a zapojenie do spoločnosti.

5.1 podporiť prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporiť sociálne začlenenie

- MPSVR SR *do roku 2030* urýchli prechod z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť prostredníctvom plnenia cieľov vyplývajúcich

z Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike

- MPSVR SR *do roku 2025* na základe úlohy vyplývajúcej z Plánu obnovy a odolnosti upraví financovanie systému sociálnych služieb

Aktualizácia opatrenia

- MPSVR SR *do konca roka 2025* na základe úlohy vyplývajúcej z Plánu obnovy a odolnosti upraví financovanie systému sociálnych služieb

5.2 pripraviť Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2022 – 2026

- MPSVR SR *do 2. kvartálu roku 2022* pripraví Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2022 - 2026, ktorý bude obsahovať proces transformácie systému sociálnych služieb, alokáciu finančných zdrojov, oblasť podpory duševného zdravia a mediálnu informačnú kampaň na národnej úrovni o potrebe prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, o rovnakom prístupe ku všetkým členom spoločnosti, časový rámec je predbežne stanovený nasledovne: návrh konceptu kampane (rok 2023), realizácia kampane (rok 2023 – 2025) - **splnené**

5.3 aktívna podpora prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podpora sociálneho začleňovania

- MPSVR SR *v priebehu roka 2022* vytvorí expertnú pracovnú skupinu, ktorej cieľom bude v spolupráci s analytickými útvarmi ministerstiev pripraviť analýzu súčasnej situácie v oblasti sociálnych služieb a zároveň navrhnúť možné systémové riešenia v prospech zvyšovania dostupnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni – **splnené**
- MPSVR SR po spustení Informačného systému sociálnych služieb bude metodicky usmerňovať a vzdelávať poskytovateľov, aby dáta, ktoré sú potrebné, boli relevantné aj pre túto oblasť - **splnené**
- MPSVR SR pripraví *do konca roka 2023* nový národný projekt a vyhlási výzvy na podporu zariadení sociálnych služieb, ktoré podporia prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Aktualizácia opatrenia

- MPSVR SR pripraví *do konca roka 2024* nový národný projekt a vyhlási oznámenie o zapojení sa/výzvy zamerané na podporu zariadení sociálnych služieb, ktoré podporia prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Nová úloha

- MPSVR SR *do konca roka 2024* vypracuje návrh opatrení na cielenú podporu peer poradenstva a sebaobhajcov

5.4 zjednotiť posudkový systém v oblasti sociálnych služieb a kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia

- MPSVR SR v 2. kvartáli roka 2023 predloží do legislatívneho procesu návrh nového posudkového systému

Aktualizácia opatrenia

MPSVR SR v roku 2024 predloží do legislatívneho procesu návrh nového posudkového systému

5.5 prehodnotiť vybrané druhy sociálnych služieb v rámci novej legislatívy

- MPSVR SR do roku 2025 pripraví novú legislatívu týkajúcu sa sociálnych služieb. V rámci novej legislatívy sa budú obsahovo revidovať vybrané druhy sociálnych služieb tak, aby sa podporovali a rozširovali komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť, rozvíjať a udržať individuálne schopnosti potrebné pre samostatnosť a zapojenie do všetkých oblastí života

Aktualizácia opatrenia

- MPSVR SR do konca roka 2025 pripraví novú legislatívu týkajúcu sa sociálnych služieb. V rámci novej legislatívy sa budú obsahovo revidovať vybrané druhy sociálnych služieb tak, aby sa podporovali a rozširovali komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť, rozvíjať a udržať individuálne schopnosti potrebné pre samostatnosť a zapojenie do všetkých oblastí života

5.6 monitorovať skúsenosti osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania – úloha vypustená

- MPSVR SR v spolupráci s ÚKOZP do roku 2030 zabezpečí každoročne monitoring skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania

5.7 pripraviť nový zákon o kompenzáciách ťažkého zdravotného postihnutia

- MPSVR SR do roku 2024 pripraví návrh nového zákona, ktorého súčasťou bude reforma posudkovej činnosti, úprava ustanovení o psoch so špeciálnym výcvikom a prehodnotenie niektorých peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia za účelom zjednodušenia a zefektívnenia procesu získavania peňažných príspevkov na kompenzácie

Aktualizácia opatrenia

- MPSVR SR *do konca roka 2025* pripraví návrh nového zákona, ktorého súčasťou bude reforma posudkovej činnosti, úprava ustanovení o psoch so špeciálnym výcvikom a prehodnotenie niektorých peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia za účelom zjednodušenia a zefektívnenia procesu získavania peňažných príspevkov na kompenzácie

Nové opatrenie

5.8 vypracovať analýzu v oblasti sociálneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím

- MPSVR SR v spolupráci s IVPR vypracuje v *rokoch 2026 a 2027* analýzu v oblasti podpory sociálneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím v súlade s úlohou zapracovanou v kontrakte medzi MPSVR SR a IVPR v súvislosti s pripravovanou novou legislatívou v oblasti sociálnych služieb

Nové opatrenie

5.9 spracovať metodiku výskumu podmienok výkonu a rizikových faktorov neformálneho opatrovania

- MPSVR SR *v roku 2026* uzavrie kontrakt s IVPR, ktorého účelom bude vytvorená metodika zberu dát v spolupráci s relevantnými aktérmi a realizácia výskumu

6. Sloboda prejavu a presvedčenia a prístup k informáciám (čl. 21)

SR prijme všetky príslušné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli uplatňovať právo na slobodu prejavu a presvedčenia, vrátane slobody vyhľadávať, prijímať a šíriť informácie a myšlienky na rovnakom základe s ostatnými, a to prostredníctvom všetkých foriem komunikácie podľa vlastného výberu

6.1 pripraviť novelu zákona o posunkovom jazyku – úloha vypustená

- MPSVR SR *do roku 2024* vytvorí pracovnú skupinu za účasti zástupcov reprezentatívnych organizácií, ktorej účelom bude tvorba zákona o posunkovom jazyku

6.2 pripraviť novelu zákona o sociálnych službách

- MPSVR SR *do roku 2024* pripraví návrh novely zákona o sociálnych službách, ktorej súčasťou bude aj novelizovaný § 84 ods. 2

Aktualizácia opatrenia

- MPSVR SR *do konca roka 2025* pripraví novú legislatívu týkajúcu sa sociálnych služieb, ktorej súčasťou bude úprava kvalifikačných predpokladov pre výkon tlmočenia podľa zákona o sociálnych službách. V rámci koncepcie novej legislatívy sa navrhne revidovanie kvalifikačných predpokladov a ďalšie vzdelávanie zamestnancov v sociálnych službách

7. Vzdelávanie (čl. 24)

SR zabezpečí začleňujúci vzdelávací systém na všetkých úrovniach a celoživotné vzdelávanie bez diskriminácie a na základe rovnosti príležitostí.

7.1 sprístupniť elektronické vzdelávacie dokumenty osobám so zdravotným postihnutím

- MŠVVM SR *od roku 2022* sprístupní vzdelávacie webové portály a elektronické dokumenty na nich zverejnené v súlade s pravidlami prístupnosti platnými pre informačné systémy verejnej správy - **splnené**

7.2 vzdelávať vybrané cieľové skupiny, vrátane osôb so zdravotným postihnutím o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím, prevencii a odstraňovaní stereotypov a predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím

- SNSLP *každoročne* zrealizuje vzdelávacie podujatia (besedy, semináre, kurzy) pre žiakov základných a stredných škôl; študentov stredných a vysokých škôl; odborných a pedagogických zamestnancov a členov akademickej obce, poskytovateľov sociálnej služby a prijímateľov sociálnej služby

7.3 plniť Stratégiu inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní a opatrení uvedených v akčných plánoch k tejto stratégii

- MŠVVM SR v spolupráci uvedenými partnermi bude *do roku 2030* aktívne napĺňať ciele Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní prostredníctvom opatrení uvedených v akčných plánoch k tejto stratégii

7.4 postupne zvýšiť dostupnosť sociálneho začlenenia detí, mládeže a dospelých so zdravotným znevýhodnením do voľnočasových aktivít, ŠKD, CVČ, krúžkov a športových klubov a mládežníckych organizácií

- MŠVVM SR *v roku 2023* vytvorí pracovnú skupinu, ktorá bude analyzovať problematiku dostupnosti sociálneho začlenenia detí, mládeže a dospelých so zdravotným znevýhodnením do voľnočasových aktivít, ŠKD, CVČ, krúžkov, športových klubov a mládežníckych organizácií. V rámci možnosti pracovná

skupina následne navrhne možné opatrenia a spôsoby plnenia, ktorými sa do konca účinnosti Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím zvýši dostupnosť sociálneho začlenenia v tejto oblasti. Súčasťou pracovnej skupiny budú zástupcovia MŠVVM SR, zástupcovia organizácií poskytujúcich voľnočasové aktivity, zástupcovia mládežníckych organizácií a reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín

7.5 zabezpečiť čo najširšiu dostupnosť možnosti dosiahnuť stupeň vzdelávania ISCED 2 (nižšie stredné vzdelanie) s následnou možnosťou študovať na bežnej strednej škole aj pre osoby s mentálnym znevýhodnením

- MŠVVM SR *v roku 2023* zabezpečí aby, v štátnom vzdelávacom programe (flexibilné kurikulum základného vzdelávania) pre jednotlivé vzdelávacie cykly základného vzdelania bude definovaná možná miera prispôsobenia (redukcie) cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania ako redukovaný učebný výstup, naplnením ktorého dosiahne žiak nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2). Ciele, výkonové a obsahové štandardy vo vzdelávacích oblastiach budú prostredníctvom redukovaného učebného výstupu prispôsobené individuálnym potrebám žiaka tak, aby sa výchovou a vzdelávaním rozvíjal jedinečný potenciál žiaka, a aby zároveň žiak dokázal preukázať kľúčové spôsobilosti
- MŠVVM SR *v školskom roku 2023/2024* zabezpečí, aby obsah externého testovania na účel získania nižšieho stredného vzdelania a komisionálnych skúšok na získanie nižšieho stredného vzdelania a kritériá ich úspešného absolvovania budú nastavené v súlade definovaným minimálnym učebným výstupom. Fyzickým osobám, ktoré vykonávajú externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania alebo komisionálne skúšky na získanie nižšieho stredného vzdelania sa primerane k ich špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám upravujú podmienky na ich vykonanie. MŠVVM SR v spolupráci s RUŠS zabezpečí regionálnu dostupnosť škôl, ktoré budú organizovať program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania podľa § 31a školského zákona. MŠVVM SR v spolupráci s RUŠS bude sledovať a vyhodnocovať dostupnosť všetkých opatrení na získanie nižšieho stredného vzdelania pre osoby s mentálnym znevýhodnením

Nová úloha

- MŠVVM SR *do septembra 2025* zabezpečí vypracovanie kurikulumných dokumentov, na základe ktorých budú mať tí žiaci s ľahkým mentálnym postihnutím, ktorí spĺnia požiadavky vyplývajúce z minimálneho učebného výstupu, možnosť v základných školách alebo špeciálnych základných školách získať nižšie stredné vzdelanie. Tieto kurikulumné dokumenty v školskom roku 2025/2026 rezort školstva pilotne overí tak, aby po plošnom zavedení nového štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie mohli byť platné celoplošne.

7.6 zabezpečiť bilingválne vzdelávanie pre nepočujúce deti – úloha vypustená

- MŠVVM SR *v roku 2023* vytvorí pracovnú skupinu na vytvorenie podmienok pre bilingválne vzdelávanie (slovenský jazyk - slovenský posunkový jazyk) pre nepočujúce deti od útleho veku dieťaťa
- MŠVVM SR *v školskom roku 2023/2024* vytvorí systém ranej starostlivosti pre nepočujúce deti vo veku 0-6 rokov pri bilingválnom vzdelávaní

8. Zdravie (čl. 25)

SR poskytuje osobám so zdravotným postihnutím rovnaký rozsah, kvalitu a štandard bezplatnej alebo cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti a programov, ktoré sa poskytujú ostatným osobám, a to aj v oblasti zdravotníckych programov zameraných na sexuálne a reprodukčné zdravie a programov v oblasti verejného zdravia určených pre celú populáciu; ďalej poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú osoby so zdravotným postihnutím vrátane detí a starších osôb špecificky potrebujú v dôsledku svojho zdravotného postihnutia, a to vrátane včasného zistenia, prípadne intervencie a služieb určených na minimalizáciu alebo prevenciu ďalšieho zdravotného postihnutia.

8.1 implementovať poskytovanie psychosociálneho poradenstva rodičovi a podpory optimálneho vývinu dieťaťa v rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti, ak bolo dieťaťu identifikované riziko funkčných obmedzení pri zdravotnom postihnutí/pri predpokladanom vývoji zdravotného postihnutia

- MZ SR *do roku 2025* v spolupráci s ústavnými zdravotníckymi zariadeniami, najmä Národným ústavom detských chorôb v Bratislave, Detskou fakultnou nemocnicou s poliklinikou Banská Bystrica a Detskou fakultnou nemocnicou Košice na základe alokácie finančných prostriedkov z EU fondov v rámci Partnerskej dohody/Programu Slovensko pilotne vytvorí podmienky na dostupnosť komplexnej interdisciplinárnej starostlivosti, ak bolo u dieťaťa identifikované riziko funkčných obmedzení pri zdravotnom postihnutí /pri predpokladanom vývoji zdravotného postihnutia, a to najmä v starostlivosti o raný detský vývin, zriadením odborných centier pre uľahčenie prechodu z ústavnej zdravotnej starostlivosti do komunitnej starostlivosti, so zameraním na zdravie, výživu, a vývin dieťaťa s podporou responzívneho rodičovstva a možností vývinovej stimulácie, vrátane adresného odporúčenia do starostlivosti v regióne

8.2 zlepšiť prístup k zubno- lekárskeму ošetrovaniu v celkovej anestézii pre osoby so zdravotným postihnutím

- MZ SR *do roku 2024* pripraví návrh novely zákona č. 577/2004 Z. z o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, v ktorom uvedie zoznam diagnóz,

pri ktorých má poistenec nárok na zubno-lekárske ošetrovanie v celkovej anestézii, s plne alebo čiastočne uhrádzanými zubno-lekárskymi výkonmi zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, a to aj v prípade, ak takýto poistenec neabsolvoval v predchádzajúcom kalendárnom roku preventívnu zubno-lekársku prehliadku

- MZ SR v roku 2025 zabezpečí zvýšenie počtu zubných ambulancií poskytujúcich zubné ošetrovanie v celkovej anestézii tak, aby ich geografická dostupnosť zodpovedala oprávneným potrebám pacientov vyžadujúcich tento spôsob ošetrovania
- MZ SR v roku 2025 pripraví na rokovanie Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím informáciu o vytvorení nových zubných ambulancií poskytujúcich zubné ošetrovanie v celkovej anestézii pre zdravotne postihnuté osoby

8.3 podpora včasnej prevencie vývinových funkčných porúch u detí pri poskytovaní všeobecnej zdravotnej starostlivosti

- MZ SR v spolupráci s hlavným odborníkom pre všeobecnú starostlivosť o deti a dorast a Slovenskou spoločnosťou primárnej pediatrickej starostlivosti do roku 2024 podporí vo všeobecnej ambulantnej starostlivosti o deti a dorast elektronické vyplňanie skríningov Tekos a M-CHAT a monitorovacej a skríningovej metódy S-PMV podľa Štandardu vyšetrení psychomotorického vývinu detí pri 2.-11. preventívnej prehliadke v primárnej starostlivosti na základe alokácie finančných prostriedkov čerpaných z EU fondov v rámci Partnerskej dohody/Programu Slovensko, vrátane získavania a štatistického vyhodnocovania dát k prevencii vývinových funkčných porúch u detí

8.4 priebežne pri rokovaní Kategorizačnej komisie pre zdravotnícke pomôcky a Kategorizačnej komisie pre špeciálne zdravotnícke materiály vyhodnocovať finančnú dostupnosť kategorizovaných zdravotníckych pomôcok na mobilitu, zariadení a podporných technológií v rámci kompetencií, ktoré v tomto smere MZ SR má ako orgán spravujúci kategorizačný proces

Aktualizácia opatrenia

8.4 priebežne aj naďalej pri rokovaní Kategorizačnej komisie pre zdravotnícke pomôcky a Kategorizačnej komisie pre špeciálne zdravotnícke materiály vyhodnocovať finančnú dostupnosť kategorizovaných zdravotníckych pomôcok, zariadení a podporných technológií v rámci kompetencií, ktoré v tomto smere MZ SR má ako orgán spravujúci kategorizačný proces

- MZ SR bude raz ročne organizovať spoločné konzultačné stretnutie predstaviteľov MZ SR, zdravotných poisťovní, distribútorov a predstaviteľov organizácií osôb so zdravotným postihnutím a patientskych organizácií s cieľom definovať zdroje aktuálnych problémov a možnosti ich riešenia

Nová úloha

- MZ SR bude na požiadanie patientskych organizácií alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím *raz ročne* organizovať spoločné konzultačné stretnutie predstaviteľov MZ SR, zdravotných poisťovní, distribútorov a predstaviteľov organizácií osôb so zdravotným postihnutím a patientskych organizácií s cieľom analyzovať návrhy zástupcov pacientov na reálne riešenia aktuálnych problémov úhradovej politiky

8.5 zabezpečiť podporu zdravotníckym pracovníkom pri manažmente pacientov so zdravotným postihnutím. MZ SR zabezpečí zdravotníckym pracovníkom podporu (informačnú, vzdelávaciu) na zlepšenie ich zručností v oblasti komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím a ich rodinnými príslušníkmi s ohľadom na ich špecifické potreby

- MZ SR *do roku 2030* v spolupráci s reprezentatívnymi organizáciami zastupujúcimi osoby so zdravotným postihnutím zapracuje do minimálnych štandardov špecializačného štúdia v rámci komplexnej inovácie minimálnych štandardov pre jednotlivé zdravotnícke povolania tému: Komunikácia s osobami so zdravotným postihnutím pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii

8.6 participovať na podujatiach a konferenciách umožňujúcich podporu zvyšovania informovanosti o zriedkavých chorobách medzi odbornou a laickou verejnosťou a organizovať podujatia a konferencie umožňujúce zvyšovanie informovanosti o zriedkavých chorobách

- MZ SR bude *každoročne* podporovať zvyšovanie informovanosti o zriedkavých chorobách medzi odbornou a laickou verejnosťou (vrátane pacientov). Vytvárať podporné stratégie pre pacientov so zriedkavými chorobami v rámci stratégie pacientov so zdravotným postihnutím. Podporovať expertízu a medzinárodnú spoluprácu v oblasti zriedkavých chorôb - zapojenie slovenských pracovísk zapojených v Európskych referenčných sieťach, ako aj iných pracovísk, ktoré sa venujú pacientom so zriedkavými chorobami (Národný zoznam pracovísk pre zriedkavé choroby v SR). Vytvárať prostredie, ktoré umožňuje transparentný prístup k inovatívnym a moderným liečebným možnostiam, ktoré odpovedajú súčasnému vedeckému poznaniu

Nová úloha

- MZ SR *do konca 4. kvartálu 2024* zabezpečí v spolupráci s poisťovňami dostupnosť genetických a biochemických vyšetrení, zníži administratívnu záťaž spojenú s obmedzeniami schvaľovania týchto vyšetrení zdravotnými poisťovňami; dynamická úprava katalógov výkonov genetických a biochemických vyšetrení v diagnostických laboratóriách molekulovej genetiky

a klinickej biochémie (prinajmenšom v centrách expertízy pre zriedkavé choroby) a následne dostupnosť liekov na zriedkavé choroby (schvaľovanie liečby bez potreby doplatkov od pacientov so zdravotným postihnutím; umožnenie vstupu nových liekov na zriedkavé choroby na slovenský trh)

Nová úloha

- MZ SR bude *od roku 2027* podporovať vedecké inštitúcie pri identifikácii genetických faktorov v etiológii zriedkavých chorôb a v skúmaní genotypovo-fenotypových korelácií (poskytovanie vedeckých grantov, podpora zahraničných výskumných stáží)

Nová úloha

- MZ SR *od roku 2025* zabezpečí v spolupráci s NCZI vytváranie registrov pacientov so zriedkavými chorobami s možnosťou prepojenia sa na európske registre, vytvorenia možnosti vstupovať do registrov vopred určenými odborníkmi v uvedenej oblasti

Nová úloha

- MZ SR bude *od roku 2025* vytvárať administratívne pracovné miesta centier expertízy pre zriedkavé choroby, odbremenenie odborníkov od administratívnej záťaže a vytváranie časového priestoru pre pacientov

Nová úloha

- MZ SR *v roku 2025* v spolupráci so vzdelávacími ustanovizňami zapracuje do vzdelávacieho procesu pre jednotlivé zdravotnícke povolania témy: Ľudské práva, zachovanie dôstojnosti a nezávislosti; Komunikácia s osobami so zdravotným postihnutím pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii pri získavaní informovaného súhlasu, Komunikácia so zástupcami dieťaťa so zdravotným postihnutím pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti bez diskriminácie na základe zdravotného znevýhodnenia

8.7 podpora poskytovania perinatálnej zdravotnej starostlivosti

- MZ SR bude *priebežne* poskytovať osobám so zdravotným postihnutím rovnaký rozsah, kvalitu a štandard bezplatnej alebo cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti, ktoré sa poskytujú ostatným osobám, a to aj v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a v oblasti verejného zdravia určených pre celú populáciu

Nové opatrenie

8.8 podpora poskytovania zdravotnej starostlivosti dieťaťu prepustenému po pôrode do domáceho prostredia

- MZ SR *v rokoch 2024 – 2025* zabezpečí dostupnosť zdravotnej starostlivosti dieťaťu, vrátane dieťaťa so zdravotným postihnutím, prepustenému do domáceho prostredia po pôrode, uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia

Nové opatrenie

8.9 komunikácia s MF SR k príprave novely zákona č. 145/1995 Z. z.

- MZ SR *do konca 4. kvartálu 2024* osloví MF SR s návrhom novelizácie zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov s cieľom dosiahnuť takú jeho novelizáciu, ktorá by priniesla zmenu filozofie správnych poplatkov tak, aby stimulovala výrobcov priebežne vyradovať pomôcky zo Zoznamu kategorizovaných zdravotníckych pomôcok a Zoznamu kategorizovaných špeciálnych zdravotníckych materiálov

Nové opatrenie

8.10 vytvoriť a predložiť do legislatívneho procesu nový Zákon o zdravotníckych pomôckach a dietetických potravinách

- MZ SR *do konca 3. kvartálu 2025* pripraví a predloží návrh nového zákona o zdravotníckych pomôckach a dietetických potravinách, ktorý bude reflektovať nové úpravy legislatívy na úrovni EÚ, zohľadňovať osobitosti segmentu zdravotníckych pomôcok a dosiahnutý medicínsky a technický pokrok, v ktorom budú okrem iného stanovené aj nové minimálne technické požiadavky na uvádzanie zdravotníckych pomôcok na trh alebo do prevádzky a ich kategorizáciu, vlastnícky vzťah zdravotných poisťovní k zdravotníckym pomôckam s dlhodobou životnosťou, nové kritériá kvality, účinnosti a bezpečnosti zdravotníckych pomôcok ako aj požiadavky na kontrolu kvality zdravotníckych pomôcok tak, aby to zodpovedalo novým podmienkam európskeho trhu

Nové opatrenie

- 8.11 úprava legislatívnych podmienok pre multidisciplinárnu a medzirezortnú spoluprácu v oblasti duševného zdravia. Podpora ďalšieho a sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov a iných pracovníkov pracujúcich v zdravotníctve a v podpornom tíme, v oblasti diagnostických a terapeutických intervencií zameraných na duševné zdravie, prostredníctvom vyhlásených výziev a národných projektov. Podpora spoločného vzdelávania odborníkov starajúcich sa o klinicky významnú populáciu detí a dospelých s psychickými poruchami pracujúcich v rôznych rezortoch v spoločných odborných postupoch a v prípadovom manažmente**
- MZ SR *do roku 2027* zvýši počet kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov pri poskytovaní starostlivosti o osoby s duševnou poruchou, najmä o osoby s rôznymi neurovývinovými poruchami, zefektívnením ďalšieho a sústavného vzdelávania, vrátane špecializačného štúdia v odbore psychiatria a detská psychiatria a zabezpečí zlepšenie podmienok pre multirezortnú spoluprácu medzi MZ SR a MPSVaR SR a MŠVVaM SR pri manažmente, skríningu, diagnostike a terapiách neurovývinových porúch a iných psychických porúch

9. Habilitácia a rehabilitácia (čl. 26)

SR prijme účinné a primerané opatrenia, a to aj cestou vzájomnej podpory ľudí so zdravotným postihnutím, aby umožnili osobám so zdravotným postihnutím dosiahnuť a udržať si maximálnu možnú samostatnosť, uplatniť v plnej miere telesné, duševné, sociálne a profesijné schopnosti a dosiahnuť plné začlenenie a zapojenie do všetkých oblastí života. Na tento účel sa zriadia, podporujú a rozširujú komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy, najmä v oblasti zdravotníctva, zamestnanosti, vzdelávania a sociálnych služieb

9.1 zaviesť systém individualizovanej komplexnej podpory osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín cez nadrezortný systém habilitačných a rehabilitačných služieb

- MPSVR SR *v roku 2023* vytvorí pracovnú skupinu za účasti MZ SR, MŠVVM SR a zástupcov reprezentatívnych organizácií, účelom ktorej bude dohodnutie kompetencií jednotlivých rezortov v systéme habilitačných a rehabilitačných služieb

Nová úloha

- MPSVR SR v spolupráci s MZ SR a MŠVVM SR *do roku 2025* vypracuje a schváli stratégiu habilitačných a rehabilitačných služieb v Slovenskej republike

10. Práca a zamestnávanie (čl. 27)

SR podporuje právo osôb so zdravotným postihnutím na prácu na rovnakom základe s ostatnými, najmä právo na možnosť živiť sa slobodne zvolenou prácou alebo prácou prijatou na trhu práce, a právo na pracovné prostredie, ktoré je otvorené, začleňujúce a prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím.

10.1 implementovať nástroje podpory a pomoci zamerané na zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím

- MPSVR SR bude *priebežne* podporovať zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím a vytvárať legislatívne podmienky na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce bez potreby zriaďovania chráneného pracoviska alebo chránenej dielne prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce, vrátane implementovania inovovaných alebo nových aktívnych opatrení na trhu práce, vrátane využívania nástrojov v oblasti sociálnej ekonomiky zabezpečované priebežne najmä na základe prijatých národných projektov v súlade so zákonom o službách zamestnanosti v rámci programového obdobia 2021 – 2027
- MPSVR SR bude *priebežne* zabezpečovať individuálnu prácu s občanmi so zdravotným postihnutím, aj prostredníctvom využívania neštátnych služieb zamestnanosti poskytovaných agentúrami podporovaného zamestnávania vytvorením podmienok potrebných pre ich fungovanie a nastavenie spolupráce s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti podporovaného zamestnávania

Nová úloha

- NIP každoročne venuje pozornosť pracovným podmienkam a podmienkam zamestnávania zraniteľných skupín zamestnancov, ktorými sú aj zamestnanci so zdravotným postihnutím. V *rozmedzí rokov 2024/2025* NIP v rámci mimoriadnej celoslovenskej previerky zameria aktivity inšpekcie práce na posilnenie postavenia zamestnancov so zdravotným postihnutím v pracovnoprávných vzťahoch výkonom kontrol v subjektoch zamestnávajúcich zamestnancov so zdravotným postihnutím.

Nová úloha

- MPSVR SR *v roku 2024* novelou zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti legislatívne zavedie novú povinnosť Sociálnej poisťovni poskytovať ústredu a úradom práce, sociálnych vecí a rodiny informáciu o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť občana uznaného za invalidného pre účely poskytovania príspevku na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť UoZ so ZP, príspevku na činnosť pracovného asistenta, príspevku na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, a taktiež vyrovnávacieho príspevku podľa §19b zákona č. 112/2018 Z. z.

o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Nová úloha

- MPSVR SR v roku 2024 novelou zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti legislatívne vymedzí dokedy sa môže poskytovať príspevok občanovi so ZP podľa § 9 zákona o službách zamestnanosti, resp. na občana so ZP (zamestnávateľovi), uznaného za invalidného po zmene invalidného dôchodku na starobný dôchodok. Doplniť pri novele zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti aj aktualizáciu § 70 ods. 10, ktorý v súčasnej podobe predstavuje oslabenie práva zamestnanca – osoby so zdravotným postihnutím na ochranu pred výpoveďou zo strany zamestnávateľa

10.2 za účelom zlepšenia podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím v štátnej a verejnej správe Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v rámci tzv. pilotného monitorovania zrealizuje v priebehu roka 2023 s výstupom v roku 2024

- MPSVR SR ku koncu roka 2022 uskutoční odpočet podielu zamestnancov so zdravotným postihnutím vo verejnej správe pod rezortom MPSVaR SR (štatistické zhrnutie o stave zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v rezorte ministerstva) – **splnené**
- MPSVR SR uskutoční monitoring/analýzu existujúcich opatrení cielených na vytváranie vhodných pracovných podmienok pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj na sprístupňovanie ponuky pracovných miest osobám so zdravotným postihnutím a na sprístupňovanie procesu výberových konaní osobám so zdravotným postihnutím - **splnené**
- Identifikácia efektívnosti existujúcich nástrojov podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím v štátnej a verejnej správe a navrhnutie nových opatrení s cieľom podporiť zvýšenie počtu zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v štátnej a verejnej správe – **splnené**

Nové opatrenie

10.3 vytvárať podmienky pre zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím v cestovnom ruchu s dôrazom na špecifiká služieb a regiónov

- MCRaŠ SR v roku 2025 zmapuje v spolupráci s MPSVR SR s profesijnými združeniami doterajšie skúsenosti, súčasné možnosti a problémové oblasti poskytovateľov služieb v cestovnom ruchu v oblasti zamestnávania znevýhodnených a zraniteľných skupín v odvetví cestovného ruchu s dôrazom na špecifiká služieb v cestovnom ruchu, možnosti zavádzať debarierizačné prvky a iné špecifické požiadavky pre odstraňovanie bariér pre zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím a iných znevýhodnených a zraniteľných skupín. Spracovaná analýza bude východiskom pre komunikáciu MCRaŠ SR s Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvom Slovenskej republiky pri

tvorbe a pripomienkovaní návrhov medzinárodných noriem Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu týkajúcich sa bezbariérových služieb cestovného ruchu a návrhu opatrení na národnej úrovni do roku 2030 a neskôr v nadväznosti na Stratégiu Európskej únie pre udržateľný cestovný ruch a iné

11. Účasť na politickom a verejnom živote (čl. 29)

SR zaručí osobám so zdravotným postihnutím politické práva a možnosť užívať ich na rovnakom základe s ostatnými a zabezpečí, aby sa osoby so zdravotným postihnutím mohli účinne a plne podieľať na politickom a verejnom živote na rovnakom základe s ostatnými.

11.1 zaručiť osobám so zdravotným postihnutím politické práva a možnosť využívať ich na rovnakom základe s ostatnými

- MV SR bude *priebežne* systematicky zvyšovať prístupnosť všetkých druhov volieb tak, aby čo najviac ľudí so zdravotným postihnutím mohlo vykonávať voľby tajne a samostatne. Sprístupňovať osobám so zdravotným postihnutím všetky volebné postupy ponúkané verejnosti tak, aby si mohli vybrať postup, ktorý im poskytuje maximálnu nezávislosť vzhľadom na ich zdravotné postihnutie
- MV SR bude *priebežne* osvetovo pôsobiť a odborne usmerňovať politické strany a nezávislých kandidátov, aby svoje volebné programy zverejňovali v prístupných elektronických formátoch

12. Účasť na kultúrnom živote, rekreácii, záujmových aktivitách a športe (čl. 30)

SR prijme všetky príslušné opatrenia na zabezpečenie prístupu ku kultúrnym materiálom v prístupných formátoch, prístupu k televíznym programom, filmom, divadlu a iným kultúrnym aktivitám v prístupných formátoch, prístupu k miestam určeným pre kultúrne predstavenia alebo služby, ako sú divadlá, múzeá, kiná, knižnice a služby cestovného ruchu, a v najväčšej možnej miere, mali prístup k historickým pamiatkam a k významným miestam národného kultúrneho dedičstva.

12.1 sprístupňovať kultúru a umenie vo formátoch prístupných osobám so zdravotným postihnutím

- MK SR bude *každoročne* prostredníctvom organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti zabezpečovať realizáciu kultúrnych a umeleckých podujatí (napr. v oblasti divadla, hudby, filmu, výtvarného umenia, tanečného umenia, dizajnu) v dostupných formátoch, vrátane sprístupňovania expozícií bezbariérovú, s titulkami a tlmočením do slovenského posunkového jazyka, s videokomentárom pre osoby so sluchovým postihnutím, s audiokomentárom a informáciami (ako sú napr. popisky, sprievodné texty) v Braillovom písme alebo s exponátmi, ktoré je možné vnímať hmatom pre osoby so zrakovým postihnutím a pod.

12.2 sprístupňovať slovenské filmy pre osoby so sluchovým a zrakovým postihnutím

- MK SR prostredníctvom Slovenského filmového ústavu zabezpečí *do roku 2030* vydávanie slovenských filmov s audiokomentárom pre osoby so zrakovým postihnutím, titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím alebo s tlmočením do slovenského posunkového jazyka
- MK SR bude *v roku 2024* hľadať možnosti vrátane návrhov legislatívnych zmien, ak to bude potrebné, ako zabezpečiť, aby hlasové komentovanie pre nevidiacich vyrobené k slovenským audiovizuálnym dielam bolo verejne dostupné pre osoby so zrakovým postihnutím
- MK SR bude *v roku 2024* spolupracovať s prevádzkovateľmi audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie na tom, aby zvyšovali informovanosť o tom, ktoré programy v audiovizuálnych mediálnych službách na požiadanie sú sprevádzané titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, hlasovým komentovaním pre nevidiacich alebo tlmočené do slovenského posunkového jazyka a na zabezpečení toho, aby vyhľadávanie takýchto programov v katalógu programov bolo užívateľsky prívetivé aj pre osoby so zrakovým a sluchovým postihnutím

12.3 podporiť kultúru a dostupnosť kultúry pre osoby so zdravotným postihnutím

- MK SR *do roku 2024* zriadi pracovnú skupinu za účelom prípravy náplne činnosti metodického centra kultúry osôb so zdravotným postihnutím v rezorte Ministerstva kultúry SR ako špecializovaného pracoviska pre sprístupňovanie kultúry osobám so zdravotným postihnutím
- MK SR *do roku 2025* vypracuje návrh na vznik špecializovaného pracoviska

Nové opatrenie

12.4 sprístupňovať slovenské audiovizuálne diela a audiovizuálne diela v slovenskej pôvodnej jazykovej úprave pre osoby so sluchovým a zrakovým postihnutím

- SOI bude *od roku 2024* sledovať a vyhodnocovať implementáciu § 15 ods. 5 zákona č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého „distributér audiovizuálneho diela, ktorý verejne rozširuje slovenské audiovizuálne dielo alebo audiovizuálne dielo v slovenskej pôvodnej jazykovej úprave, zabezpečuje pre toto audiovizuálne dielo aj úpravu titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím a hlasovým komentovaním pre nevidiacich

Zoznam použitých skratiek

CVČ – centrum voľného času
IVPR - Inštitút pre výskum práce a rodiny
MCRaŠ SR – ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky
MD SR – ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR – ministerstvo financií Slovenskej republiky
MIRRI SR – ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MK SR – ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPSVR SR – ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR – ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠVVM SR – ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže Slovenskej republiky
MV SR – ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR – ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MVO – mimovládne organizácie
NCZI - Národné centrum zdravotníckych informácií
NIP – Národný inšpektorát práce
RUŠS - Regionálny úrad školskej správy
SKN - Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
SNSPLP – Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
SOI – Slovenská obchodná inšpekcia
ŠKD – školský klub detí
UoZ so ZP – uchádzač o zamestnanie so zdravotným postihnutím
ÚKOZP – Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
ÚPÚPaV SR - Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky
ÚVO - Úrad pre verejné obstarávanie
ZP – zdravotné postihnutie